

„Pomysł «Pastorałki» powstał na wiele lat przed wojną. Misterium o Bożym Narodzeniu miało rozpocząć tańców widowisk obrzędowych” – pisał w roku 1931 Leon Schiller, przedstawiając artystyczną genezę tego utworu.

Sceniczna wizja „Pastorałki” krystalizowała się lat kilkanaście. Inspirowała Schillera zarówno dramaty Mickiewicza i Wyspiańskiego, jak i przebogaty ludowy folklor – krakowskie szopki i jasełkowe misteria, w których w sposób przedziwny i urzekający spłoty się ze sobą sceny z Łukaszczej Ewangelii i staropolska obrzędowość.

Powstała pełna liryzmu, nostalgii i humoru przypowieść o historii wigilijnej nocy, gdzie obok Panajezusowego żłóbka stoją pospółt Aniołowie i Kolednicy z betlejemską gwiazdą. Są w tym widowisku i Trzej Królowie „władcy



Adam i Ewa przy rajsłym drzewie (Barbara Zielińska i Bogusław Augustyn)



Aniołowie – Hanna Dunowska, Elżbieta Czerwińska, Joanna Malczak

„PASTORAŁKA” W NARODOWYM

Zdjęcia:
MACIEJ B. BRZOWSKI

świata, monarchowie” oraz okrutny Herod strącony do piekieł „za swe zbytki”. Pojawia się Szlachcic, Chłop i Karczmarz oraz wiele innych, ni to baśniowych, ni to realnych, ale głęboko zakorzenionych w jasełkowej tradycji postaci.

„Temat zasadniczy «Pastorałki», ozdobiony licznymi intermediami i bardziej szopkowo niż misteryjnie ujęty, ukazał się po raz pierwszy na scenie Teatru Polskiego w Warszawie w roku 1919. (...) Tekst i forma nowej wersji” – wyjaśnia Schiller – „kształtowały się w latach 1923 i 1924 w Reducie. Tu zdecydowałem się wypuklić wszystkie momenty misteryjne, a folklor przedstawić, że się tak wyrażę «na surowo», bez kunsztownych wymysłów i burleskowych przejawskawień «zawodowego» teatru.”

Na przełomie listopada i grudnia br. schillerowską „Pastorałkę” na scenie Teatru Narodowego wystawiła BARBARA FIJEWSKA, co zbiegło się z jubileuszem 50-lecia jej pracy artystycznej. Barbara Fijewska debiutowała w teatrze będąc jeszcze nieomal dzieckiem, była tancerką słynnego zespołu baletowego Tacjianny Wysockiej, podczas okupacji uczęszczała do Studia Iwo Galla, brała udział w Powstaniu Warszawskim, a po jego upadku, więziona w ołtawie organizowała tu jeniecki teatr. Po wojnie grała w teatrze i filmie, wykładała taniec w szkole teatralnej studiując jednocześnie reżyserię. Artystyczny zyciorys Fijewskiej w wielu momentach spleta się z postacią Leona Schillera – twórcą librett, reżyserem, inscenizatorem. Grała w reżyserowanych przez niego spektaklach, wystę-

powała w prowadzonych przezeń teatrach, opracowała choreografię do schillerowskich widowisk: „Kram z piosenkami” i „Gody weselne”.

Teraz, po raz trzeci w swej reżyserskiej karierze sięgnęła po „Pastorałkę”. Oglądamy spektakl niezwykle barwny, jędrny w swym scenicznym kształcie, gdzie nastrojowość wigilijnej nocy miesza się z wigorem jasełkowej zabawy.

Wybija się w tym przedstawieniu liryczna postać Marii (Jolanta Gogolewska) i jakby dla kontrastu – zabawny w swej grubiańskiej tyranii król Herod grany wybornie przez Wojciecha Brzozowicza. Wart jest zauważenia Bogusław Augustyn dobrze sobie radzący zarówno w roli biblijnego Adama, jak i jednego z trzech króli oraz Pasterza. Niegorzej wypada powabna w kształtach Barbara Zielińska, grająca grzeszną Ewę i Herodową.

Pochwalić zresztą wypada cały zespół aktorski Teatru Narodowego, spisujący się w „Pastorałce” nienaganie.

Prostota, a przez to urok użytych w realizacji widowiska środków przesądza o jego powodzeniu. Stała się więc „Pastorałka” nie tylko sukcesem scenicznym, ale jest także znakomitą zwieńczeniem artystycznego jubileuszu Barbary Fijewskiej. (bbw)

Leon Schiller: „Pastorałka”. Reżyseria i choreografia – Barbara Fijewska. Scenografia – Jerzy Gorazdowski. Opracowanie muzyczne – Leszek Figiel i Tadeusz Tuszowski. Grają: J. Gogolewska, W. Brzozowicz, B. Augustyn i in. Premiera w listopadzie 1988 r. Teatr Narodowy w Warszawie.

Cytały w tekście z: „Leon Schiller. Droga przez teatr”, W-wa 1983 r. str. 124, 126.



Święta Rodzina i Aniołowie przy żłóbku z Dzieciątkiem – Maria – Jolanta Gogolewska, Józef – Edward Bukowian

Trzej Królowie – Bogusław Augustyn, Maciej Broniński, Krzysztof Wróblewski



Okrutny tyran Herod – Wojciech Brzozowicz

